

УДК 796.011.3:37.037

ВАЖЛИВІСТЬ ОБІЗНАНОСТІ З ОЛІМПІЙСЬКОЮ ТЕМАТИКОЮ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Світлана Степанюк, Віра Ткачук, Оксана Гречанюк, Юрій Петришин
*Херсонський державний університет,
 Івано-Франківський коледж фізичного виховання Національного університету
 фізичного виховання і спорту України,
 Львівський державний університет фізичної культури*

Анотація. В статті авторами визначено роль знань олімпійської тематики у формуванні позитивного ставлення до фізичної культури. Результати проведеного дослідження свідчать, що покращення обізнаності школярів в олімпійському русі сприяє підвищенню їхнього зацікавлення до фізичної культури, кращому засвоєнню ними культурно-виховних ідеалів і цінностей олімпізму, позитивно впливає на формування духовної, моральної, естетичної культури особистості дитини.

Ключові слова: олімпізм, знання, освіченість, школярі, фізична культура.

Аннотация. В статье авторами определено роль знаний по олимпийской теме у формировании позитивного отношения к физической культуре. Итоги проведенного исследования подтверждают, что повышение образованности школьников в олимпийском движении влияет на увеличение их интереса к физической культуре, позитивно влияет на формирование духовной, моральной, эстетической культуры личности ребенка.

Ключевые слова: олимпизм, знания, образованность, школьники, физическая культура.

Annotation. The role of knowledge of Olympic subject in the formation of positive attitude to physical culture is revealed in the article. The results of investigations affirm that the improvement of pupils awareness on Olympic movement influence the increasing of their interest to physical culture, understanding of cultural and educational ideals and values of Olympic sport, positive influence on the formation of moral, inner and aesthetic culture of pupil's individuality.

Key words: Olympics, knowledge, experience, pupils, physical culture.

Постановка проблеми. Інтеграція України в європейське і світове співтовариство передбачає всебічний розвиток особистості, її духовної і фізичної культури та самовдосконалення. Це визначає основні напрями модернізації сучасного навчально-виховного процесу. Одним з його важливих напрямів є поширення у загальноосвітніх навчальних закладах знань олімпійської тематики підрастаючого покоління.

В Україні, як потужній олімпійській державі, ідея поширення знань олімпійської тематики набула широкого поширення наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. У працях М. Антипової, А. Домашенка, П. Науль, А. Сучиліна, Л. Сущенко та інших указується, що підвищення знань олімпійської тематики покликане також вирішити одну з найактуальніших проблем фізичної культури – підвищити зацікавленість дітей та учнівської молоді до занять фізичними вправами, які є основою здоров'я, фізичного розвитку, рухової активності та здорового способу життя [3, 5, 6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях С. Бубки, М. Булатової, О. Вацеби, С. Гуськова, О. Демінського, В. Єрмолової, Л. Іванової, В. Платонова, В. Пономаренка, І. Попеску, С. Присяжнюка, А. Рибковського, Ю. Шаніна розкривається, що олімпійська освіта ґрунтується на концепції олімпізму, що за Кодексом честі олімпійця України є собою філософія життя, яке звеличує та об'єднує в гармонійне ціле найвищі якості духу, волі, душі, розуму та тіла, формує повагу до універсальних фундаментальних етичних принципів і ставить спорт на служіння гармонійному розвитку людини [1, 2, 4, 7, 8].

Отже, олімпійська освіта – це педагогічний процес оволодіння, здобуття знань олімпійської тематики, олімпійських цінностей, принципів, олімпійських ідеалів, норм і вимог, викладених у Кодексі честі олімпійця України.

Таким чином, вивчення і аналіз праць з теорії і методики виховання, фізичної культури, спорту, олімпійського руху засвідчує, що проблема формування знань олімпійської тематики учнів підліткового віку в сучасних умовах не була предметом спеціального дослідження. Її актуальність, важливість для теорії і методики виховання та недостатня розробленість її обумовили вибір теми дослідження.

Мета дослідження – визначити роль знань олімпійської тематики у формуванні в підлітків загальноосвітніх навчальних закладах позитивного ставлення до фізичної культури.

Для вирішення поставленої мети нами були використані такі **методи**: *теоретичні*: аналіз, порівняння, систематизація, класифікація, узагальнення; *емпіричні*: методи педагогічної діагностики (анкетування, констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту); *статистичні*: методи математичної статистики з метою порівняння експериментальних даних.

Виклад основного матеріалу. З метою перевірки впливу організаційно-методичних заходів олімпійської освіти на ставлення 12-річних школярів до занять фізичними вправами, нами було проведено опитування учнів до та після педагогічного експерименту (таблиця 1).

Під час педагогічного експерименту для учнів експериментальних класів було запропоновано заходи олімпійської освіти, які передбачали: введення навчального посібника “Олімпійський всезнайко”, серії плакатів, виданих з ініціативи Олімпійської академії України (видавництво “Олімпійська література”, м. Київ); проведення спортивно-театралізованого свята “Малі Олімпійські ігри” за нашим сценарієм та розробленої нами вікторини “Що Ти знаєш про Олімпійські ігри?”.

Таблиця 1

Відповіді 12-річних українських школярів експериментальних класів на питання олімпійської тематики до та після педагогічного експерименту
(% правильних відповідей, n=86)

Питання	До експерименту	Після експерименту	$\alpha <$
Чи відомо Тобі щось про Олімпійські ігри?	13,6	86,0	0,01
Чи відомо Тобі щось про Олімпійські ігри Стародавньої Греції?	3,5	56,9	0,01
Чи відомі Тобі олімпійські ідеали?	10,5	39,5	0,01
Де були проведені перші Олімпійські ігри сучасності?	18,6	68,7	0,01
Коли були проведені перші Олімпійські ігри сучасності?	16,3	56,9	0,01
Де були проведені останні зимові Олімпійські ігри?	19,8	61,6	0,05
Де були проведені Олімпійські ігри 2004 року?	25,6	76,8	0,01
Чи знаєш Ти символ олімпійських кілець?	15,1	52,3	0,05
Хто президент Міжнародного олімпійського комітету?	0	27,9	0,01
Чи відомо Тобі щось про П'єра де Кубертена?	20,9	59,3	0,05
Чи знаєш Ти олімпійських чемпіонів?	30,2	84,9	0,05
Чи знаєш Ти щось про Паралімпійські ігри?	12,8	67,5	0,01
Чи захоплюєшся Ти кимось із олімпійських чемпіонів?	17,4	39,5	>0,05
Чи хотів (-ла) би Ти стати олімпійським чемпіоном (чемпіонкою)?	37,2	60,5	>0,05

Отримані результати порівнювалися між учнями контрольних та експериментальних класів. Школярі контрольних класів займалися за чинною програмою з фізичної культури, а з учнями експериментальних класів було додатково проведено низку розроблених нами організаційно-методичних заходів з олімпійської освіти.

Як свідчить таблична інформація, після проведення педагогічного експерименту з використанням запропонованих організаційно-методичних заходів олімпійської освіти учні експериментальних класів показали значно кращу обізнаність у питаннях олімпійської тематики.

Висновок. Результати проведеного педагогічного експерименту свідчать, що олімпійська освіта не тільки сприяє підвищенню обізнаності учнів з олімпійського руху, а й змінює їхнє ставлення до занять фізичними вправами на позитивне та активне. Так, після

впровадження експериментального фактору у експериментальних класах нам вдалося досягти 100% позитивного ставлення учнів до уроку фізичної культури та збільшити на 10,3% кількість школярів, котрі почали відвідувати спортивні секції. Натомість результати опитування учнів контрольних класів після педагогічного експерименту засвідчили протилежні зміни: зменшилася кількість школярів, котрі позитивно ставляться до уроку фізичної культури (на 6,6% зменшилася кількість учнів, котрим подобається урок і на 3,2% –, котрі відвідували б урок фізичної культури якщо це було б не обов'язково), а також на 7,5%, котрі відвідували спортивні секції.

Перспективи подальших досліджень. Дослідження обізнаності 12-річних школярів у питаннях олімпійської тематики та вивчення їхнього ставлення до фізичної культури вказує на необхідність розробки сучасних підходів до формування системи олімпійської освіти з використанням різноманітних форм.

Література

1. Булатова М.М. Система олімпійської освіти в Україні та нові форми її впровадження /М.М. Булатова // IX Міжнародний наук. конгрес „Олімпійський спорт і спорт для всіх”.– К., 2005. – С. 7.
2. Вацеба О. Актуальні проблеми олімпійської освіти в загальноосвітніх навчальних закладах України /О. Вацеба, В. Юхимук //Матеріали IX міжнародного наукового конгресу „Олімпійський спорт і спорт для всіх”, К., 2005.– С.8.
3. Лубышева Л. Ценности олимпийской культуры и воспитания юношества /Л. Лубышева //Материалы Международ. форума „Молодежь – Наука – Олимпизм”. – М., 1998.– С. 144 – 146.
4. Олімпійська освіта: Методичні рекомендації /За заг. ред. М.М. Булатової. – Київ, 2002. – 37 с.
5. Печерский Н.В. Концептуальные основы развития олимпийского образования /Н.В. Печерский, А.А. Сучилин //VII Международ. науч. конгресс „Современный олимпийский спорт и спорт для всех”. – Т. 1. – Москва, Спорт Академ Прес, 2003. – С. 89 – 90.
6. Столяров В. Об актуальных проблемах и серьезных ошибках в теории и практике олимпийского образования: Материалы конф. /В. Столяров– М.: Сов. спорт, 2002.– С. 139 – 144.